

Východiská a orientácia Enviromagazínu pred jeho ďalším desaťročím

Masovokomunikačné prostriedky sú ako magický prsteň. Keď si ho nastoknete, môžete vidieť v tej istej chvíli všetko utrpenie, každú nespravodlivosť, či už v Amerike, alebo na celom svete. Dobro, víťazstvo ľudskej vôle a vytrvalosti sú vylúčené ako nedostatočne podnecujúce a málo predajné.... Čoraz rýchlejší rozmach masovokomunikačných prostriedkov podlieha zákonu živej akcie, ktorá predsa nespočíva v ničom inom, ako vo vzájomnej naháňacke ľudí: ľudia sa naháňajú buď preto, aby na seba strelili, alebo aby sa objímali.

(Czesław Miłosz, nositeľ Nobelovej ceny za literatúru v roku 1980; Záhrada vied)

ENVIROMAGAZÍN - časopis na podporu environmentalistiky a na šírenie environmentalizmu vznikol pred desiatimi rokmi, s cieľom prispieť k dosiahnutiu harmónie medzi ľuďmi, medzi nimi a prírodou (ľuďmi ovplyvňovanými a menenými zložkami a prvkami geobiosféry), osobitne jej súčasťou - environmentom človeka; k pochopeniu jeho života a prežitia v závislosti od environmentálnych podmienok jeho postavenia a úlohy v dnešnom životnom prostredí, meniacom sa na neživotné prostredie a v tej súvislosti k prerasadzovaniu environmentálnej bezpečnosti a vhodnosti v miestnom až globálnom meradle. Tam, kde meníme životné prostredie na neživotné prostredie dochádza k vzniku neželaných objektov a javov (niekedy s rozpoznaním ich negatívnych dôsledkov až na druhý pohľad), ktoré by sme mali spoločne chcieť a vedieť eliminovať; prosme, len nie jadrovými zbraňami alebo inými nástrojmi roztancovanej smrti (arsenál atómových zbraní USA dokázal už v minulom storočí desaťkrát a obdobný arsenál Sovietskeho zväzu štyrikrát zničiť Zem; pritom už jeho výrobu len na jednu likvidáciu Zeme možno označiť za najväčší hriechy čin proti Bohu a ľudstvu, obľudnosť a vražednú meganeludskosť, nehorvatic o obrovských prostriedkoch a množstve surrovín vy-

nalažených na výrobu tejto hrozivej gilotíny všetkých ľudských hláv, namiesto ich využitia na humanizáciu, environmentalistiku, kultúru a ozajstný pokrok). Akékoľvek takéto zmeny environmentu však nemožno chápať len ako výsledok vzťahu človeka a prírody (napríklad využívaním prírodných zdrojov, znečisťovaním zložiek životného prostredia, devastáciou krajiny a podnecovaním jej púštnatenia, likvidáciou druhov organizmov alebo ich nahradzovaním inými organizmami prevažne v monokultúrach...). Sú tiež výsledkom vzťahu človeka k človeku ako biologického (prírodného) produktu a súčasťou (zložky) environmentu ostatných organizmov (napríklad rôznych foriem ľudskej agresie, rasovej, náboženskej, mocenskej alebo inej neznanlivosti až diskri-

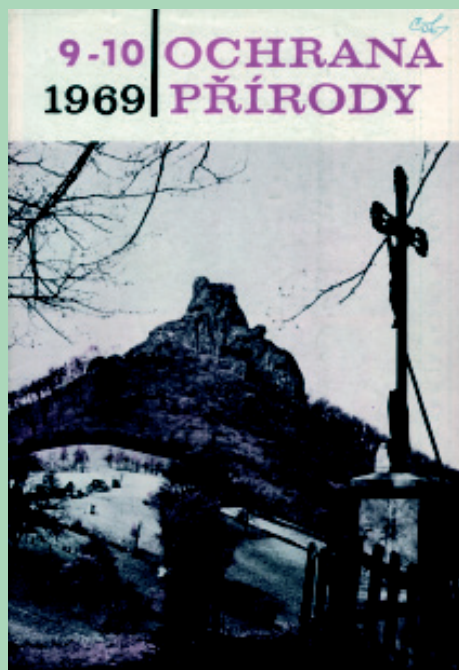
cieľ si Enviromagazín určil, aby v rámci environmentálnej osvetvy umožnil jeho pravidelným čitateľom čo najkôr rozpoznať a odhalil ľudské aktivity meniace životné prostredie na neživotné prostredie a sporadickým čitateľom aspoň zistiť, že takéto aktivity existujú a môžu kedykoľvek ohroziť ich samotných a ich blízkych; každému uvedomí si nielen hranicu

medzi životom a smrťou, ale aj hranice (limity) medzi priestorovými podmienkami určujúcimi tieto dva stavy organizmu - medzi podmienkami bytia a nebytia. Ak prechádzate na jar okrajom ľadovca alebo na rozhraní inundačného územia Nílu a Sahary, uvedomte si, ako málo delí životné prostredie od neživotného prostredia. Niekedy len niekoľko metrov. Jeden pohľad z morskej hladiny Červeného mora na Arabskú púšť a podmorský raj korálových útesov vám umožní spoznať úzku hranicu života a smrti, ktorú nielen v tomto prípade určuje jedna zo zložiek environmentu - voda (inde to môže byť úbytok kyslíka, extrémne vysoká/nízka teplota alebo tlak, nejaká životu nebezpečná chemická látka, žiarenie alebo mikroorganizmus, prejav gravitácie alebo tektoniky, hrômadná strata etických zábran...). V našej realite si stačí predstaviť akoby z vášho domu alebo bytu na nejakom poschodí odpadla vonkajšia stena a už by sa vaša obývačka alebo spálňa stali environmentálne nevhodné až nebezpečné a ako také neživotným prostredím. Ak vplyvom zemetrasenia sa zrúti celé obydlie (napríklad nedávno v Kašmíre), tak okamžite dochádza lokálne k zmene životného prostredia na neživotné prostredie, avšak ešte s možnosťou jeho obnovy, ale s nenávratnosťou života obetí. Obdobnú environmentálnu situáciu spôsobili pred rokom cunami na pobreží Indického oceánu alebo hurikány Katrina a Rita v Karibiku. Neživotným prostredím sa

minúcie, zneužívania moci, prehlbovania chudoby vedúce až k hladomoru a antropofágii, šírenia zločinnosti, nadprodukcie a zbytočnej produkcie zbraní nielen pre zisk a ich drahé neustrážiteľné uskladnenie...).

Poslaním Enviromagazínu má byť objasňovanie potreby obmedzovania „strelby“ človeka okolo seba na únosnú mieru (aspoň do tej miery, aby smrteľne nezaťrafil a nevystrelal aj vlastný rod) a zlepšenia environmentálnej situácie - stavu životného prostredia a stavu starostlivosti o životné prostredie (v podstate o vlastné prežitie ako biologického druhu). Za minimálny

stáva aj obydlie na úpätí sopky zaliate lávovým prúdom alebo mesto zaspané jej popolom (Pompeje), dedina zaliate vodou (Slanec) alebo bez vody a možnosti jej prívodu do nej, padajúce lietadlo plné cestujúcich, potápajúca sa loď alebo dom, na ktorý leť bomba alebo riadená strela (ak s jadrovou hlaviciou, tak pravdepodobne aj celé mesto s okolím), pričom je jeho obyvateľom úplne jedno kto stlačil spúšť – červení, modrý, zelení alebo žltí. Vedia však že ju mohli stlačiť len paranoici, mieriaci tým sami na seba (prejavom paranoikov trpiacich s tihomamom je často viera v ich neohrozenosť), miestami ako produkt masovej mozgovej atrofie - dementizmu (degenerácie, rozkladu, úbytku alebo nedostatku mozgových buniek v určitom spoločenstve), v ktorom každý duševný gnóm, resp. takto postihnutý dement, bude chcieť z vás urobiť aspoň polodementa. Aj keď si nedokážeme predstaviť takéhoto jedinca ako pri svojej primitívnej vášni (v loveckej pozícii voči organizmu, človeku a jeho environmentu; vo svojej podstate v malom alebo vo veľkom chystajúceho „Hirošimu alebo Oswiecim“ aj v „zlatom pohorošimskom/pooswiecimskom veku“, kdekoľvek od slovenských lesov a riek po Amazóniu, od Vukovaru po New York) číta Alberta Schweitzera alebo Konrada Lorenza, rozmýšľa nad postojmi Mohandása Karamčanda Gándhiho alebo Tenzina Gyatsa (Dalajlámu), zaoberá sa odkazmi Zarathuštru (Zoroastra) alebo Siddhártha Gautamu (Buddhu), poučeniami Ježiša Krista a jeho apoštolov alebo prorok a Muhammada a jeho prvých asketických prívržencov, múdrostami majstrov Lao - c a Kchung-fu - c (Konfucia), názormi Johanesa Eckharta, Mikuláša Kusánskeho, Erasma Rotterdamského, Teilharda de Chardina, či Thomasa Roberta Malthusa, alebo láskyplnými a mierotvornými predsavzatiami pápeža Jána Pavla II., v eme, že raz bude z donútenia vlastného prostredia alebo z vlastnej vôle (možno len pred cestou do nenávratna) osvietený a stane sa zástancom environmentalizmu a environmentalistom. Možno pochopí, že neživým prostredím človeka (organizmu) sa stáva každé miesto na Zemi (v globále aj to jeho), ktoré neumožní človeku (organizmu) žiť a prežiť aj jeho pričinením. Začne si postupne uvedomovať, že zmena „okrajaj/okolija rajskej záhrady“ za „konzumný raj“ (s neprecitným uspokojením z konzumu a nadbytku, odopieraného miliarde ľudí) môže spôsobiť peklo na Zemi, boj o základné životné potreby a istoty každého obyvateľa Zeme, o ktoré sa v roku 1700 delilo 682 mil. ľudí, v roku 1900 pred dvomi svetovými vojnami už 1 613 mil.

ľudí a v roku 2200 bude deliť asi 7 540 mil. ľudí (11-násobok za 500 rokov) bez áut a strojov na fosilné palivá, ktoré nepatria medzi základné fyziologické potreby človeka (ak by sme však dnes prerátali spotrebu len jedného litra benzínu/nafty na obyvateľa Zeme za deň vychádza to denne na 6 100 mil. l a ročne na 2 226 500 mil. l. Dokedy?). Ak každý človek v roku 2200 skonzumuje denne len 0,5 kg potravín, tak ich produkcia musí presiahnuť 1 376 mil. t ročne a 3,8 mil. t denne; ak vypje aspoň 2 l tekutín, požiadavky na ich spotrebu dosiahnu minimálne 5 504 200 mil. l ročne a 15 080 mil. l denne (cca také isté množstvo by mal vylúčiť do environmentu); ak by len polovica ľudstva predstavovala pohlavne zrelých jedincov s praktizovaním pohlavného styku len raz týždenne, tak by počet aktov dosiahol 98 020 mil. ročne a 269 mil. denne (aká bude v tom čase ľudská plodnosť spôsobujúca prírastok/úbytok obyvateľstva Zeme si dnes netrúfne odhadnúť žiadny prognostik, vizionár, jasnovidec alebo mág). Pre porovnanie v súčasnosti cca 6,1 mld. ľudí na Zemi zje ročne 1 113 mil. t jediva, vypje 4 453 000 mil. l nápoja v a uskutoční 79 300 mil. pohlavných aktov (denne cca 3 mil. t potravín, 12 200 mil. l tekutín a 217 mil. pohlavných stykov, pričom možno predpokladať poddimenzovanie týchto odhadov). Na základe **Vývoja populácie na svete** (podľa J. N. Birabena z OSN) síce dôjde za roky 2000 – 2200 k zníženiu prírastku obyvateľov Zeme (nárast za rok 7,345 mil., denne 20 123, za hodinu 838, za minútu 14) oproti obdobiu 1800 až 2000 (nárast za rok 25,515 mil., denne 69 904, za hodinu 2 913, za minútu 49), avšak taktiež sa zníži využiteľnosť neobnoviteľných prírodných zdrojov a úživnosť Zeme (pevniny a svetového oceánu) vo väzbe na zvýšenie počtu ľudí. K zmierneniu nástupu v a vyrcholení rôznych environmentálnych kríz a súvisiacich hospodárskych a sociálnych kríz môže prispieť pochopenie a osvojenie si environmentalizmu nielen environmentalistami, ale aj technikmi, politikmi pravice, s tredu i ľavice, podnikateľmi všetkých odvetví túžiacich ďalej úspešne podnikáť i kšefmanmi typu Hellerovho Mila Minderbinder a (s odmyslením si reakcie alebo existencie teroristov, vojenských a iných ozbrojených zložiek spoločnosti a ich podporovateľov za každú cenu, zisk alebo moc, ktoré určite nepodľahnú samoliquidácii a kdekoľvek sa na dôkaz svojej nepostrádateľnosti pokúsia nastoliť/ nastolia hrôzvládu, resp. neskrýťú/skrýťú diktatúru; americký kapitán Yossarian by len znovu skonštatoval: „*Amádna mašinéria s jej systémom hodnôt prevráteným naruby je horší nepriateľ ako ten vonku.*“)

Podľa Barryho Commonera, kandidáta na post prezidenta USA v roku 1980, by stačilo, aby si ľudia uvedomili, že „*všetko je prepojené so všetkým, všetko sa musí niekam podieť, príroda vie najlepšie a nič nie je zadarmo*“ (*The Closing Circle*, 1971). Takéto **základné myšlienky environmentalizmu** sa objavujú aj v názoroch a dielach ďalších enviroideológov a enviroombudsmanov, vrátane mnohých pokrokových politikov, vedcov, filozofov, spisovateľov a kňazov, napríklad bývalého viceprezidenta USA Alberta Gora (*Zem na miske váh*, 1992), Henryho Davida Thoreaua, Johna Muira, Alda Leopolda, Rachel Carsonovej, Paula Erlicha, Georgea Perkinsa Marsha, Lestera Browna, Jamesa Lovelocka, Thomasa Lovejoya, Clauda Bernarda, René Dubosa, Sadruddina Aga Khana, Jeana Dorsta, Eugena Oduma, Jeremy Rifkina, Monkombu Sambasivana Swaminathana, Paula Sarasina, Arne Naessa, Wangari Maathiovej, Alexeja Jablokovu, Jacquesa Cousteaua, Donnelly a Dennisa Medadovcov, Robinsona Jeffersa, Martina Heideggera, Davida Browera, Stuarta Udalla, Aldousa Huxleya, Gary Snydera, Jonathana Schella, Johna Livingstona, Mauricea Fredericka Stronga, Mansoura Khalida, Mostafa Tolbu, Klause Töpffera, Erazma Koháka, Bedřicha Moldana a iných.

Obsahujú ich mnohé celosvetovo uznané dokumenty, napríklad *Naša spoločná budúcnosť* (*Our Common Future*, 1987), *Staráme sa o Zem* (*Caring for the Earth*, 1991), *Agenda 21* a ďalšie. K prvým súhrnným dielam environmentalizmu patrí kniha Timothy O'Riora (*Environmentalism*, 1981), v ktorej autor už rozlišuje ekocentrizmus hlbinných ekológov a hnutí za sebestačnosť a neškodné technológie od technocentrizmu (nie technokratizmu) ekologických manažérov až zástanco v bohatstva. Podľa nich: vždy sa nájde politické, vedecké a technické riešenie; ekonomický rast určuje výber projektov i politiky; sme schopní zlepšiť životné podmienky ľudstva a všetko možno vyriešiť dobrou vôľou, vynaliezavosťou a dostatkom zdrojov (ktoré poskytuje ekonomický rast). Takíto stúpenci environmentalizmu sa pritom podľa neho s neúverou pozerajú na snahy ochranárov prizývať k rozhodovaniu o projektoch čo najviac účastníkov a veria vedcom a technikom schopným vyriešiť všetko, čo ohrozuje ekonomický rast, ľudské zdravie a environment. Nejde teda o **zarytých alebo umiernených antienviromentalistov** s viazadnými, resp. samovražednými sklonmi; **poškodzovalov až ničiteľov životného prostredia** zosmiešňujúcich myšlienky environmentalizmu (tým aj každú mierotvornú a láskuširiacu vieru a ideológiu) a environmentalistickú hnutia/zoskupenia, ktoré často doplácajú na nejednotnosť a znevažovanie menej ortodoxných potenciálnych prívržencov, svedčiacu o určitej malomyseľnej pýche, neodhalení spoločného protivníka a v podstate o nepochopení environmentalizmu. Jeho šíreniu škodia aj z radov pravomých environmentalistov extrémne a preširokú verejnosť (ešte neposiahnutú pomstou prírody) neprijateľné názory o potrebe regulovanej redukcie ľudstva a akéhosi samoukrižovania, o okamžitej likvidácii armád a zbraní, o potrebe lásky k ostatným organizmom ako k sebe (Vardhamánov džinizmus sa vo svete ľudskej marnivosti neujal, i keď pretrval 2500 rokov), o nevyhnutnosti odriekania si väčšiny technických vymožeností, o neustálych hrozbách environmentálnych katastrof až globálnej apokalypsy, ktorú si nikto zatiaľ nedokáže predstaviť ani v Spilbergovej réžii (sediac na konári a cítiac sa dobre, neberúc do úvahy nedostatok konárov a možnosti ich preťaženia narastajúcim počtom záujemcov o prisadnutie si a nevnmajúc zákonitú odumieranie celého stromu). Ekologický sentimentalizmus a environmentalistický moralizmus by síce mali získať sympatie, úctu a podporu davu, avšak v čase, keď už pokúšiteľ vyhlásil nesvätú vojnu za jeho predstavu (ne)environmentu („*svätá vojna*“) tvorí oxymoro-

ron, tak ako „trvalo udržateľný hospodársky rast“ alebo „ekologicky orientovaná trhová ekonomika“), ostanú pre väčšinu nepochopené a neprijateľné, prípadne novodobými obskurantmi označené za obsesie. **Environmentalizmus** však podporuje nepredstieraná kresťanská láska, buddhistická umiernenosť, taoistická a konfuciánska múdrosť, správne pochopený judaizmus a islam aj v dvojpriestore samotného Kanaúna.

Na uvedenom základe by mala pôsobiť aj **environmentalistickej žurnalistika**, ktorej prvoradými úlohami nie je len odhaľovanie poškodzovateľov a ničiteľov životného prostredia a porušovateľov environmentálneho práva (v roku 2005 len v pôsobnosti rezortu MŽP SR podlaženého 25 zákonmi a s environmentalistickými kompetenciami v ďalších štyroch zákonoch) s kauzami alebo bez nich, ale tiež šírenie environmentalizmu (bez toho vzniká možnosť spochybnenia jej environmentalistickej orientácie). Verejnosť má od Boha a prírody právo **poznať environmentálnu situáciu** (nepotrebuje na to ani *Listinu ľudských práv a slobôd*) a svojho naozajstného nepriateľa, ktorý ho vedie k sebazáhube, nielen ako jedinca, ale aj ako druhu organizmu. Milióny ľudí zomreli a zomierajú i dnes následkom **vplyvu nebezpečných a nevhodných faktorov environmentu** (vrátane takého, ktorý vytvára podmienky pre genocídy), prejavov a zmien jeho zložiek a prvkov. Niektorí okamžite aktom agresie iného tvora (vrátane človeka pripravujúceho vráždu alebo vycvičeného na zabíjanie často s vopred odpusteným hriechom šamanom) alebo vplyvom fyzikálneho a chemického faktora (blesku, zosuvu, lavíny, otravy, otasu...), iní pomalšie dlhodobejšími negatívnymi účinkami na organizmus (podnecujúci napríklad rakovinu) alebo prostredníctvom podpory vývoja a šírenia iných organizmov (vírusov, baktérií...) ohrozujúcich zdravie človeka (preukázateľne alebo nepreukázateľne). Kto na Slovensku (i v susedných štátoch) zrátal koľko jeho občanov zomrelo od roku 1986 na následky onkogennej havárie jadrovej elektrárne v Černobyle. Akékoľvek zistenia boli tajné a akékoľvek zverejnenie, čo i len úvah o náraste prípadov rakoviny kostnej dreve v exponovaných regiónoch južného Slovenska, bolo neprípustné a cenzurované. Na každom mieste vonkajšieho alebo vnútorného environmentu nášho sveta sa môžeme stretnúť s potláčaním odhaľovania pravdy a podmienok existencie a vývoja *genia loci* (dobrého ducha určitého miesta podporujúceho tvorivosť – rozvoj kultúry, do ktorého patrí aj ochrana prírody a krajiny), napríklad likvidáciu prírodného a kultúrneho dedičstva a jeho diverzity, hatením alebo manipuláciou písania a prejavu, znevažovaním skutočných hodnôt a kultúrnosti, zosmiešňovaním voľnomyšlienkarstva nezapadajúceho do malomeštiackych, hedonistických alebo „drobnochovateľských“ zvyklostí, obmedzovaním/reguláciou rozvoja vedy, kultúry a poznania (napríklad nezrovnávajme hodnotnú knihu s klobásou alebo s čínskymi papučami na jeden víkend), zavádzaním gobbel-sovského, berijovského, mccarthyoovského alebo bocassovského satanismu (dokonca pokrytecky hlásajúceho: Apage, satanas!) s každodennou úlitbou Molochovi a výročnou obeťou pre Lucifera a jeho dvoranov. U mnohých ľudí všade na svete pritom pretrvala odveká náchylnosť až potreba opájania sa okrem moci aj pseudohodnotami trúfkizmu – najväčšie (často dobromyseľnej – teliatkovitej) forme polodementizmu (z produkcie prešibancov šíriacich medzi potenciálnych trúfkov nejakú výnosnú alebo účelovú trúfkomániu, nezriedka končiaca intelektuálnym kolapsom a hrdinskými trúfkocinmi na bojiskách, v protinávkyových liečebniach, haváriami na cestách, v spaľovniach a na skládkach odpadu v – smetiskách de jún, v zdevastovanej krajine a neživotnom prostredí), na ktorý by mala nielen environmentalisticky zameraná žurnalistika nekompromisne poukazovať a pomáhať ho odstraňovať ako šíriacu sa epidémiu „spätného vývoja mozgovne a jej obsahu“

a katastrofického vývoja environmentu. V čase, keď každý deň vidia deti (i infantilnejšie nedeti) na obrazovkách minimálne jednu scénu násillia (škoda, že ani jeden z producentov tohto valikuv nemého úžasu, prenášaného prekomplexovanými valibukmi alebo úiadimuzíkmi vo výhodnejšie str eleckej pozícii do reálu bežného života, nevyrobil aspoň sekvenciu ako ho páchajú na ňom – určite by to bol prelomový superhit), si musí uvedomiť, že vykročí na Via Dolorosa medzi travičov duší a studní.

Keď sme v rokoch 1994 - 1995 uvažovali o vzniku **Environmagazínu**, verili sme, že dokáže zapáľovať aspoň iskry v rozvoji environmentalizmu a šíriť environmentálnu osvetu. Či to za 10 rokov dokáže môžu posúdiť len jeho čitateľa. Už voľba jeho názvu priniesla problémy pre v tom čase ešte rezervovaný až odmietavý postoj aj časti odbornej verejnosti k neologizmom a k hybridným termínom odvodeným od prevzatého slovotvorného základu „*environment/environmental*“ (z toho *environmentalizmus, environmentalistika, environmentalológia, environmentalista...*) s pripojením sufixoidu. Použiť na Slovensku nezaužívaný prefixoid/polopredponu ENVIRO k morfému MAGAZÍN

predstavovalo určité riziko (obdobou bol Envirofilm). Časopis však prekonal detské choroby a od nultého výtlačku v júni 1996 sa prezentuje 59 riadnymi číslami (v prvom ročníku len štyrmi číslami a od čísla 2/2001 v každom výtlačku s vnútornou nefarebnou prílohou) a 19 mimoriadnymi číslami (venovanými prevažne Envirofilmu, environmentálnej výchove, právu a organizácii alebo významným podujatiam, akými boli Svetový summit o trvalo udržateľnom rozvoji v Johannesburgu v roku 2002, IV. Konferencia členských štátov Dohovoru o biologickej diverzite v Bratislave v roku 1998). **Doterajších 78 čísel tvorí bez príloh neuveriteľných 2 808 strán písaného slova a obrázkov** (vďaka stovkám starších i mladších autorov redakcie), skrývajúcej desaťtisíce riadkov, státisíce slov a milióny myšlienok prispievateľov rôznych profesií, vierovyznaní, presvedčení a envirozáujmov, píšucich o vlastných pohľadoch a pravdách, ktoré chcú priblížiť ostatným. Zároveň sa vystaví na pranier verejnosti – píšucej i nepíšucej (osobitne za prekonanie bariéry nepísania treba vyjadriť uznanie mladým pivoautorom a tým, ktorí zistili, že nie všetko je na „webe“ a tlačenej písmenká tvoria svet aj ich fantázie); od

tej prvej skupiny očakávajú intelektuálnu podporu alebo argumentami podlaženú serióznu kritiku (pomocnú ruk v napredovaní, aby to nabudúce napísali lepšie a verme, že napíšu), od tej druhej (členenej na čítajúcu a nečítajúcu podskupinu) uznanie alebo pošpinenie aj tej najčistejšej myšlienky v prospech dobra. V väčšina z príspevkov vychádzala z environmentalizmu (i keď si to autori a čitatelia možno pre ich parciálne zameranie neuvedomili), venovala sa environmentalistike (na prvých číslach sme na obálke ešte uvádzali „*Environmagazín pre tvorbu a ochranu životného prostredia*“) a informáciám o hodnotách a stave environmentu. Tie státisíce slov, ktorých je žalosťne málo napríklad oproti miliardám slov o nezmerateľných obranyschopnostiach armád v útočnej formácii, o krátkodobej vrcholovej svalovitalite a svalokoordinácii, o samovražedných rekordoch kaskadérov, o kontrolóroch zapečatených i nezapečatených kontajnerov, o exhibičiach brušných tanečníkov, o superbezpečnom motorizme na necestách-cestách, o umeleckej pomografii a o všelijakých životu(ne)nevyhnutných taľafatkách. Na rozdiel od nich však obsahujú oveľa viac myšlienok a tvoria trvalú hodnotu – písomný prejav environmentalizmu, vychádzajúci z intelektu jeho zástancov, vidiacich minulosť, súčasnosť i budúcnosť človeka objektivnejšie a serióznejšie. Určite v hlbších súvislostiach a dimenziách než plejády časopisov venovaných pikoškám a polďňovým senzáciám, rôznym (v podstate obchodným) radovánkam akýchsi vzorov správania sa nedostupných a nepotrebných pre väčšinu ľudí... slzavým romantickým ilúziám typu Pretty Women, dr snákom Divokého západu, ktorí sú holubicami oproti vrchárom z Podpolánia alebo od Terchovej, prerátavaniu už vopred prerátaných a preozdelených peňazí, reklame na nepredávajúci sa až nepredajný tovar (napríklad plyšových sobov vyrobených v Indonézii pod dohľadom orangutanov). Pripusťme, že možno by sa bez nich časť obyvateľstva nudila (urobil som pokus: desať rokov som si nekúpil a neprečítal/neprelisťoval ani jeden a nenudil som sa, dokonca mi vôbec nechýbajú), ale ich miestami až 99-percentnú dominantnosť možno považovať prinajmenšom za neúnosnú a čiemu pásku na očiach, za ktorou sa mozog mení na zbytočnými informáciami presýtenú naprogramovanú plazmu, spojenú prevažne len s fanobrázkami alebo s monitorovým oltárom počas stále dlhšieho počítačového alebo televízneho rituálu (tomu sa už asi nedá vyhnúť). Ak droga zabrala, damo budete slepému hovoriť: „Pozri sa!“ a hluchému: „Počúvaj!“. Všetci vieme, že preťaženie balón klesá k zemi a ak chceme, aby znovu vzlietol (nemusí až do nebies), tak treba z neho vyhodit' zbytočné vrecia s pieskom, v ktorých preratúvanie pieskových zrn pred ich vyhodnením (stroskotaním) nech si dovolí len stále sa zmenšujúca nekultúrna menšina. Nástup takejto orientácie a cesty vzletu bude svedčiť, že environmentalizmus sa presadzuje v prospech dobra, človeka a života na Zemi. A na túto cestu osudu si vezmite aj nás – váš Environmagazín, ktorý nepotrebuje mediálny biznis a loviť na háčik naivky. Mal by naďalej napomáhať, aby sme z neč vybočili a obhájili sa aj pred posledným súdom u „zeleného Usira“ (aj červenú krv a modré oči podmieňuje zeleň chlorofylu) – darcu života bez akejkoľvek uniformy (bohovia ju totiž vôbec nenosia, lebo podľa módnych návrhárov a vizážistov sa k charizme a glorirole nehodí). A tí smelší nech do neho (ale aj iných periodík) napíšu svoju „zelenú“ pravdu, aby sme nemuseli v blízkej dobe začať písať testament našich potomkov.

„Správnosť alebo nesprávnosť konania závisí od množstva dobr a alebo zla, ktoré toto konanie prináša.“ (Georg Edward Moore: Principia Ethica)

RNDr. Jozef Klinda